

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Ukraina Lapsed – Õiguslane Koostöö Tsiiviilasjades](#) > Ülalpidamine

Ülalpidamine

Need teabelehed on koostanud Euroopa õiguslase koostöö võrgustik tsiiviil- ja kaubandusajades.

Piiriüleste ülalpidamisasjade puhul on ELi kohtualluvuse normid sätestatud [ülalpidamiskohustuste määruses](#) ja ülalpidamisasjade suhtes kohaldatavat õigust reguleerib [ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlev 2007. aasta Haagi protokoll](#). Lisaks kohaldatakse [laste elatist käsitlevat 2007. aasta Haagi konventsiooni](#) olukordades, mis on seotud ELi mittekuuluvate riikidega (nt Ukraina).

Pädevus

Ülalpidamisasjade kohtualluvus ELis määratakse kindlaks [ülalpidamiskohustuste määruse](#) alusel. Üldiselt on ülalpidamiskohustuste määruse kohtualluvuse normide eesmärk kaitsta ülalpidamist saama õigustatud isiku huve, sest teda peetakse nõrgemaks pooleks. Määruse artiklis 3 on sätestatud, et kohtualluvus võib tavaliselt põhineda kas i) ülalpidamist maksma kohustatud isiku või elatist taotleva isiku harilikul viibimiskohal [1] või ii) selle kohtu asukohal, kes on pädev menetlema isiku staatuse (näiteks lapse põlvnemise tuvastamine) või vanemlikku vastutusega (näiteks lapse isikuhooldusõigus või suhtlusõigus) seotud küsimusi, kui ülalpidamisega seotud küsimus on kõnealuse menetlusega seotud. Seetõttu tuleb ELi liikmesriigi kohtu rahvusvaheline kohtualluvus Ukrainast ümberasustatud lapse ülalpidamist käsitlevate elatistõuete korral otsustada igal üksikjuhul eraldi.

Ülalpidamiskohustuste määruse kohaldamise hõlbustamiseks on avaldatud praktiline juhend, millega saab tutvuda [siin](#).

Laste elatist käsitlevat 2007. aasta Haagi konventsiooni kohaldatakse piiriüleste juhtumite suhtes, mis hõlmavad ELi liikmesriiki ja kolmandat riiki, mis on konventsiooni osalisriik. Ukraina suhtes jõustus konventsioon 1. novembril 2013 ja kõik liikmesriigid on konventsiooniosaliselised ([Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverents | #38 - osalisriikide staatuse tabel](#)).

Kohaldatav õigus

Ülalpidamisasjade suhtes kohaldatavat õigust reguleerib [ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlev 2007. aasta Haagi protokoll](#). Ukraina suhtes jõustus protokoll 1. detsembril 2022 ja seda kohaldatakse kõigi ELi liikmesriikide suhtes peale Taani ([Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverents | #39 - osalisriikide staatuse tabel](#)).

Kohaldatava õiguse üldsäte on sätestatud artikli 3 lõikes 1, mille kohaselt reguleerib ülalpidamiskohustust selle riigi õigus, kus on ülalpidamist taotleva isiku harilik viibimiskoht. Artikli 3 lõikes 2 on lisaks täpsustatud, et isiku hariliku viibimiskoha muutumise korral kohaldatakse alates muutuse toimumise hetkest uue hariliku viibimiskoha riigi õigust.

Seetõttu tuleks artikli 3 kohaselt kohaldada laste suhtes, kelle harilik viibimiskoht on endiselt Ukrainas, Ukraina õigust. Artikli 3 lõike 2 kohaldamiseks peaks lapse harilik viibimiskoht muutuma.

Kohtuotsuste tunnustamine ja täitmine

Seoses selliste ülalpidamist käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmisega, mis on tehtud Ukrainas, on ELis asjakohased [laste elatist käsitleva 2007. aasta Haagi konventsiooni](#) sätted. Tunnustamise ja täitmise alused on sätestatud konventsiooni artiklis 20.

Laste elatist käsitlevat 2007. aasta Haagi konventsiooni kohaldatakse ka siis, kui Ukrainas on vaja tunnustada ja täita ELi kohtute otsuseid. Kui ELi liikmesriigi kohtu otsuse tunnustamist ja täitmist taotletakse Ukrainas, ei saa sellist otsust tunnustada ega täita, kui otsuse teinud kohus tugines oma pädevuses 2007. aasta Haagi konventsiooni artiklis 20 loetlemata pädevuse alusele (nt kohtualluvus muudel juhtudel ja *forum necessitatis*).

Ülalpidamist käsitleva otsuse tunnustamise või täitmise taotluse võib esitada kas otse taotluse saanud riigi pädevale kohtule või pädevale asutusele või kaudselt selle riigi keskasutuse kaudu, kus ülalpidamist taotlev isik elab.

Ülalpidamiskohustuste määramise kohaldamise hõlbustamiseks on avaldatud praktiline juhend, millega saab tutvuda [siin](#).

Keskasutustevaheline koostöö

Keskasutustel on oluline roll elatise piiriüleisel sissenõudmisel. Nende konkreetsed ülesanded on loetletud ülalpidamiskohustuste määramise artiklis 51 ja [laste elatist käsitleva 2007. aasta Haagi konventsiooni](#) artiklis 6.

Keskasutused võivad aidata esitada taotlusi, milles taotletakse ülalpidamise kohta tehtud kohtuotsuse tunnustamist, täidetavaks tunnustamist või täitmist, samuti uue kohtuotsuse tegemist ja ülalpidamist käsitlevate otsusete muutmise taotluste menetlemist. Lisaks võivad nad aidata kindlaks teha isiku, kellelt elatist taotletakse, ja saada asjakohast teavet selle isiku sissetuleku ja rahalise olukorra kohta või anda muud vajalikku abi küsimustes, milles nad on pädevad.

Ülalpidamiskohustuste määramise kohaldamise hõlbustamiseks on avaldatud praktiline juhend, millega saab tutvuda [siin](#). Ülalpidamiskohustuste määramise taotlusvormide täitmise juhised on esitatud [siin](#).

Keskasutuste kontaktandmed on esitatud allpool:

- [ülalpidamiskohustuste määrus](#)
- [laste elatist käsitlev 2007. aasta Haagi konventsioon](#)

Millist abi saab tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevalt Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikult?

Kõnealune võrgustik toetab ELi tsiviilõiguse aktide rakendamist igapäevases õiguspraktikas. Lisaks keskasutusele võib konkreetse probleemi korral piiriüleses juhtumis võtta ühendust oma liikmesriigi Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kontaktpunktiga. Näiteks saab kontaktpunkt esitada järelepärimise taotluse hetkeseisu kohta, aidata kohtutevaheliste kontaktidega või otsida mõne teise ELi liikmesriigi pädeva asutuse kontaktandmeid.

[Lisateave Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku ja selle pakutava abi kohta](#)

[Võtke ühendust oma riikliku kontaktpunktiga](#)

Kasulikud lingid

- Teave Ukraina õiguse kohta
 - [Küsimused ja vastused Ukrainaga seotud ülalpidamise kohta](#) (227 Kb)
 - [Üldine teave ülalpidamiskohustuste määramise kohta ja teave liikmesriikide õigusaktide kohta](#)
 - [Ülalpidamiskohustuste määramise kohaldamise ja selle vormide täitmise praktiline juhend](#)
 - [Laste elatist käsitleva 2007. aasta Haagi konventsiooni seletuskiri](#)
 - [Lastekaitset käsitleva 2007. aasta Haagi konventsiooni seletuskiri](#)

- Keskasutused:
 - [üalpidamiskohustuste määrus](#)
 - [laste elatist käsitlev 2007. aasta Haagi konventsioon](#)

[1] Mõiste „harilik viibimiskoht“ tõlgendamise kohta üalpidamisasjade kontekstis vt näiteks Euroopa Liidu Kohtu otsus kohtuasjas C-644/20. Lisateave: [Praktiline juhend üalpidamiskohustuste määruse kohaldamise kohta](#).

■ Viimati uuendatud: 16/10/2024

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.